

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.15 ”Studii integrale privind utilizarea resurselor genetice la porumb pentru crearea și implementarea hibridilor competitivi și elaborarea elementelor tehnologice noi în contextul schimbărilor climaterice”, director de proiect: Dr. BOROZAN Pantelimon, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul de Fitotehnie ”Porumbeni”
pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Cercetările științifice planificate au fost realizate în volum integral, în corespundere cu scopul și obiectivele trasate. Studiile au fost focusate pe menținerea genofondului la porumb, evaluarea materialului de selecție și evidențierea familiilor cu caractere ameliorative performante, testarea combinațiilor hibride, obținerea de combinații noi, multiplicarea formelor parentale a hibridilor aflați în producere etc., precum și cercetări complexe referitoare la tehnologia de cultivare a porumbului în contextul schimbărilor climaterice pentru dezvoltarea agriculturii durabile. Au fost realizate 15 experiențe, fiind analizat un volum considerabil de material biologic.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Conform raportului la proiect, rezultatele cercetărilor științifice au fost expuse în 31 publicații, inclusiv articole în: - reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS - 1; în alte reviste din străinătate recunoscute - 1; în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B - 1; în culegeri naționale/ internaționale - 1/1; în materiale ale conferințelor științifice - 15; teze - 8. A fost editată o recomandare de cultivare a porumbului.

Obiecție: De remarcat însă că în majoritatea lucrărilor nu este inclusă referința la proiectul în cadrul căruia au fost realizate cercetările, iar la articolele publicate în reviste din străinătate și la unele din culegeri sunt indicate alte proiecte.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

În perioada de referință a fost depus un brevet pentru soi de plantă, și transmise la AGEPI 3 cereri noi prezentate la Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT - 2023”, ediția XVIII. Au

fost transferați la testări oficiale 6 hibrizi de porumb, inclusiv 2 în R. Belarus; 2 hibrizi în R. Moldova; și un hibrid în Kazahstan.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor (până la 40 ani) angajați în proiect constituie – 14,8% (la data raportării). Nu s-au prezentat date despre pregătirea cadrelor tinere

Punctajul mediu acordat: 28,2

Concluzii și recomandări:

Rezultatele obținute în perioada de referință prezintă interes aplicativ pentru ameliorarea și producerea materialului semincer de porumb. Au fost obținute, testate și caracterizate combinații hibride care manifesta performanță după producția de boabe comparativ cu hibrizii aflați în producere, distinse prin adaptabilitate înaltă la condițiile locale de mediu, introducerea în cultură a căroră va contribui la îmbunătățirea situației din sectorul agricol, reducerea costurilor de producție și a pierderilor de recoltă cauzate de actualele schimbări climatice. Au fost transmiși spre testare 6 hibrizi de porumb, inclusiv 2 în R. Belarus; 2 în R. Moldova; și un hibrid în Kazahstan. A fost depus un brevet pentru soi de plantă. Totodată, au fost acumulate date noi referitoare la unele elemente tehnologice de cultivare a porumbului, utile pentru perfecționarea tehnologiilor de cultivare în scopul asigurării unor indici înalți de producție, cu input-uri reduse. În vederea evitării confuziilor privind numărul de lucrări elaborate, se recomandă echipei din cadrul proiectului includerea în publicațiile ulterioare a mențiunii privind sursa de finanțare a cercetărilor (cifru/denumire - proiect sau subprogram).

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc